

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

28. november 2013*

Apellatsioonkaebus — Iraani Islamivabariigi suhtes võetud piiravad meetmed, mille eesmärk on tõkestada tuumarelva levikut — Iraani nafta- ja gaasitööstuse vastu suunatud meetmed — Rahaliste vahendite külmutamine — Põhjendamiskohustus — Kohustus tõendada meetme põhjendatust

Kohtuasjas C-348/12 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 6. juulil 2012 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Bishop ja R. Liudvinaviciute-Cordeiro,

apellatsioonkaebuse esitaja,

teised menetlusosalised:

Manufacturing Support & Procurement Kala Naft Co., Tehran, asukoht Teheran (Iraan), esindajad: advokaadid F. Esclatine ja S. Perrotet,

hageja esimeses kohtuastmes,

Euroopa Komisjon, esindajad: M. Konstantinidis ja E. Cujo,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud E. Juhász, A. Rosas (ettekandja), D. Šváby ja C. Vajda,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik V. Tournès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 18. aprilli 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 11. juuli 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

- 1 Oma apellatsioonkaebuses palub Euroopa Liidu Nõukogu Euroopa Kohtul tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 25. aprilli 2012. aasta otsuse kohtuasjas T-509/10: Manufacturing Support & Procurement Kala Naft vs. nõukogu (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Üldkohus tühistas Manufacturing Support & Procurement Kala Naft Co., Tehrani (edaspidi „Kala Naft”) puudutavas osas järgmised õigusaktid:
  - nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT L 195, lk 39, parandus ELT L 197, lk 19);
  - nõukogu 26. juuli 2010. aasta rakendusmäärus (EL) nr 668/2010, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 423/2007 (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) artikli 7 lõiget 2 (ELT L 195, lk 25);
  - nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta otsus 2010/644/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT L 281, lk 81);
  - nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta (EL) määrus nr 961/2010, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus nr 423/2007 (ELT L 281, lk 1, edaspidi koos „vaidlusosalused õigusaktid”),

ning säilitas otsusega 2010/644 muudetud otsuse 2010/413 toime seni, kuni jõustub määruse nr 961/2010 tühistamine.

Õiguslik raamistik ja vaidluse taust

- 2 Tuumarelva leviku tõkestamise leping avati allakirjutamiseks 1. juulil 1968 Londonis, Moskvas ja Washingtonis. Euroopa Liidu 28 liikmesriiki ja samuti Iraani Islamivabariik on selle lepingu osalised.
- 3 Selle lepingu II artikkel näeb muu hulgas ette, et „[i]ga käesoleva lepingu osaline tuumarelvi mitteomav riik kohustub [...] mitte tootma ega mingisugusel muul teel soetama tuumarelvi või muid tuumaplahvatusseadeldisi [...]”.
- 4 Lepingu III artikli lõige 1 näeb ette, et „[i]ga lepinguosaline tuumarelvi mitteomav riik kohustub vastu võtma garantiid, nagu need on sõnastatud kokkuleppes, mille üle hakatakse pidama läbirääkimisi ja mis sõlmitakse Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga [edaspidi „IAEA”] vastavalt [IAEA] põhikirjale ja agentuuri garantiide süsteemile, eranditult nende kohustuste täitmise kontrolli eesmärgil, mis on võetud käesoleva lepingu põhjal, et mitte lubada tuumaenergia ümberlülitamist rahulikult kasutamisel tuumarelvadele või muudele tuumaplahvatusseadelistele [...]”.
- 5 Vastavalt oma põhikirja III artikli B-osa punktile 4 esitab ta ÜRO Peaassambleele ja vajadusel ÜRO Julgeolekunõukogule (edaspidi „julgeolekunõukogu”) oma töö kohta aastaaruandeid.
- 6 Olles mures seoses IAEA peadirektori aruannete ja IAEA juhatajate nõukogu resolutsioonidega Iraani Islamivabariigi tuumaprogrammi kohta, võttis julgeolekunõukogu 23. detsembril 2006 vastu resolutsiooni 1737 (2006), mille punktis 12 koostoimes selle resolutsiooni lisaga on loetletud rida isikuid ja üksusi, kes osalevad tuumarelva levikus ning kelle rahalised vahendid ja majandusressursid tuleb külmutada.

- 7 Resolutsiooni 1737 (2006) rakendamiseks Euroopa Liidus võttis nõukogu 27. veebruaril 2007 vastu ühise seisukoha 2007/140/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 61, lk 49).
- 8 Ühise seisukoha 2007/140 artikli 5 lõige 1 nägi ette, et selle lõike punktides a ja b nimetatud teatavate isikute ja üksuste kõik rahalised vahendid ja majandusressursid tuleb külmutada. Artikli 5 lõike 1 punktis a viidati isikutele ja üksustele, keda on nimetatud julgeolekunõukogu resolutsiooni 1737 (2006) lisas, ning teistele isikutele ja üksustele, keda on julgeolekunõukogu resolutsiooni 1737 (2006) punkti 18 kohaselt nimetanud julgeolekunõukogu või julgeolekunõukogu komitee. Nende isikute ja üksuste loetelu oli toodud ühise seisukoha 2007/140 I lisas. Artikli 5 lõike 1 punktis b viidati I lisas loetlemata isikutele ja üksustele, kes on kaasatud või otseselt seotud tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundlike tuumaenergiaalaste tegevustega Iraanis või kes neid tegevusi toetavad. Nende isikute ja üksuste loetelu oli toodud ühise seisukoha II lisas.
- 9 Euroopa Ühenduse pädevust puudutavas osas rakendati resolutsioon 1737 (2006) EÜ artiklil 60 ja 301 põhineva ning ühist seisukohta 2007/140 arvestava nõukogu 19. aprilli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 423/2007, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 103, lk 1) ning mille sisu on enamjaolt sarnane ühise seisukoha omaga, kuivõrd selle määruse IV lisas (julgeolekunõukogu nimetatud isikud, üksused ja asutused) ja V lisas (teised kui IV lisas loetletud isikud, üksused ja asutused) sisalduvad samade üksuste ja füüsiliste isikute nimed.
- 10 Määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt a on sõnastatud järgmiselt:
- „Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mida V lisas loetletud isikud, üksused või asutused omavad või mis on nende valduses või kontrolli all. V lisa sisaldab IV lisas loetlemata füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi, kes on nimetatud vastavalt ühise seisukoha 2007/140 [...] artikli 5 lõike 1 punktile b, kuna
- a) nad osalevad või on otseselt seotud Iraani massihävitusrelvade leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevusega või toetavad seda”.
- 11 Tõdedes, et Iraani Islamivabariik ei täida julgeolekunõukogu resolutsioone, on uraani rikastamisega seotud tegevuse peatamise kohustust rikkudes ehitanud Qom'i tehase ja teatanud sellest alles 2009. aasta septembris, ei ole IAEA-d informeerinud ja on keeldunud selle agentuuriga koostööd tegemast, võttis julgeolekunõukogu 9. juuni 2010. aasta resolutsiooniga 1929 (2010) rangemad meetmed, mis puudutasid eelkõige Iraani laevandusettevõtjaid, tuumarelvade kanda suutvate ballistiliste kanderaketide sektorit ja Iraani revolutsioonilist kaardiväge.
- 12 Kuigi julgeolekunõukogu ei võta vastu otsust energiasektori kohta, on resolutsiooni põhjendus 17 sõnastatud järgmiselt:
- „Mõistes, et juurdepääs erinevatele usaldusväärsetele energiaallikatele on jätkusuutlikuks kasvuks ja arenguks hädavajalik, tuleb siiski täheldada võimalikku seost Iraani energiasektorist saadud tulude ja Iraanis tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevuse rahastamise vahel, ning märkides veel, et naftakeemiatööstuse keemilistes protsessides kasutatavatel seadmetel ja materjalidel on palju ühist seadmete ja materjalidega, mis on vajalikud tuumkütuse tsükli teatud tundlike tegevuste läbiviimiseks”.
- 13 Euroopa Ülemkogu rõhutas 17. juuni 2010. aasta järeldustele lisatud avalduses oma süvenevat muret Iraani tuumaprogrammi pärast ja tervitas julgeolekunõukogu resolutsiooni 1929 (2010) vastuvõtmist ning võttis teadmiseks IAEA viimase, 31. mai 2010. aasta aruande.

14 Selle avalduse punktis 4 tõdes Euroopa Ülemkogu, et uute piiravate meetmete võtmine on muutunud vältimatuks. Välisasjade nõukogus tehtud tööd arvesse võttes kutsus Euroopa Ülemkogu välisasjade nõukogu üles võtma oma järgmisel istungil vastu meetmed, millega rakendatakse julgeolekunõukogu resolutsioonis 1929 (2010) sisalduvad ja kaasnevad meetmed, eesmärgiga toetada kõigi Iraani tuuma- ja raketiprogrammide toetuseks arendatavate tundlike tehnoloogiatega seotud lahendamata murede lahendamist läbirääkimiste teel. Kõnealused meetmed pidid keskendumata järgmistele valdkondadele:

„kaubanduse valdkonnale, eelkõige kahesuguse kasutusega kaupadele ja kaubanduskrediidi kindlustuse täiendavatele piirangutele; finantssektorile, sealhulgas täiendavale Iraani pankade varade külmutamisele ning panganduse ja kindlustuse piirangutele; Iraani transpordisektorile, eelkõige Iraani Islamivabariigi laevandusettevõttele (Islamic Republic of Iran Shipping Line – IRISL), selle filiaalidele ja lastilennuettevõtetele; gaasi- ja naftatööstuse võtmesektoritele, sh uute investeeringute keelamisele, tehnilisele abile ja tehnosiiretele, seadmetele ja kõnealuste valdkondadega seotud teenustele, eelkõige seoses rafineerimise, veeldamise ja veeldatud maagaasi tehnoloogiaga; uutele viisakeeldudele ja varade külmutamisele, eriti seoses Iraani revolutsioonilise kaardiväega (Islamic Revolutionary Guard Corps – IRGC).”

15 Nõukogu rakendas selle avalduse otsusega 2010/413, tunnistades kehtetuks ühise seisukoha 2007/140 ning võttes vastu täiendavad piiravad meetmed.

16 Otsuse 2010/413 põhjendused 22, 23 ja 27 on sõnastatud järgmiselt:

„(22) [Julgeolekunõukogu] resolutsioonis 1929 (2010) märgitakse, et Iraani energiasektorist saadud tulude ja Iraanis tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast tundlike tuumaenergiaalaste tegevuste rahastamise vahel on olemas potentsiaalne seos, ning märgitakse täiendavalt, et keemiliste protsesside vahenditel ja naftakeemiatööstuse materjalidel on palju ühist vahendite ja materjalidega, mis on vajalikud tuumkütuse tsükli teatud tundlike tegevuste läbiviimiseks.

(23) Vastavalt Euroopa Ülemkogu deklaratsioonile peaksid liikmesriigid keelama Iraani nafta- ja maagaasitööstuse võtmesektorites kasutamispotentsiaali omava võtmevarustuse ja -tehnoloogia müügi, tarnimise või üleandmise Iraani ning seonduva tehnilise ja rahalise toetuse osutamise Iraanile. Lisaks peaks liikmesriikidel olema keelatud teha uusi investeeringuid Iraani kõnealustesse sektoritesse.

[...]

(27) Teatud meetmete rakendamiseks on vaja liidupoolset edasist tegevust.”

17 Otsuse 2010/413 artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Keelatakse järgmistele[le] Iraani nafta- ja maagaasitööstuse olulistele sektoritele, või nendes sektorites väljaspool Iraani tegutsevatele Iraani või Iraanile kuuluvatele äriühingutele olulise varustuse ja tehnoloogia müümine, tarnimine või üleandmine liikmesriikide kodanike poolt või liikmesriikide territooriumilt või liikmesriikide jurisdiktsiooni alla kuuluvate laevade või õhusõidukite abil, olenemata sellest, kas need tooted on pärit liikmesriikide territooriumilt või mitte:

- a) rafineerimine;
- b) veeldatud maagaas;
- c) uuringud;
- d) tootmine.

Liit võtab vajalikke meetmeid, et määratleda käesoleva artikliga reguleeritavad asjakohased esemed.

2. On keelatud anda järgmist abi Iraanis asuvatele äriühingutele, kes tegelevad lõikes 1 osutatud Iraani nafta- ja gaasitööstuses, või Iraani või Iraanile kuuluvatele äriühingutele, kes tegutsevad nendes sektorites väljaspool Iraani:

- a) tehniline abi või tehniliste või muude teenuste osutamine, mis on seotud olulise varustuse ja tehnoloogiaga, mis on piiritletud lõikes 1;
- b) finantseerimine või finantsabi lõikes 1 piiritletud olulise varustuse ja tehnoloogia müümiseks, tarnimiseks, üleandmiseks või ekspordiks või seotud tehnilise abi või väljaõppe andmiseks.

3. Keelatud on teadlikult või tahtlikult osaleda tegevuses, mille otsene või kaudne eesmärk või tagajärg on lõigetes 1 ja 2 osutatud keeldudest kõrvalehoidmine.”

18 Otsuse 2010/413 artikli 20 lõige 1 näeb ette isikute ja üksuste kategooriad, kelle rahalised vahendid külmutatakse. Artikli 20 lõike 1 punkt a näeb ette julgeolekunõukogu määratud isikud ja üksused, kes on loetletud otsuse I lisa. Artikli 20 lõike 1 punkt b näeb muu hulgas ette „I lisa nimetamata isikud ja üksused, kes on kaasatud või otseselt seotud tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast tundlike tuumaenergiaalaste tegevustega Iraanis või tuumarelva kandevahendite väljatöötamisega Iraanis või kes neid tegevusi toetavad, sealhulgas olles seotud keelatud esemete, kaupade, seadmete, materjalide ja tehnoloogia hangetega, või nende nimel või juhtimisel tegutsevad või nende omandis või kontrolli all olevad (sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil kontrolli all olevad) isikud ja üksused [...], kes on loetletud II lisa”.

19 Kala Naft on Iraani äriühing, mis kuulub National Iranian Oil Company'le (edaspidi „NIOC”) ja mille eesmärk on tegutseda keskse hankijana seoses NIOC tootmistevõimega nafta, gaasi ja naftakeemia alal. Kala Naft on kantud otsuse 2010/413 II lisa I osa B jao punkti 24 alla. Põhjenduseks on toodud järgmist:

„Tarnib nafta- ja gaasisektorile seadmeid, mida võidakse kasutada Iraani tuumaprogrammis. Proovis hankida materjali (karastatud sulamist väravad), mida kasutatakse ainult tuumatööstuses. Omab sidemeid ettevõtetega, mis on seotud Iraani tuumaprogrammiga.”

20 Rakendusmäärusega nr 668/2010, mis võeti vastu määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 täitmiseks, lisati rakendusmääruse nr 668/2010 lisa I osa B jao punktis 22 mainitud Kala Nafti nimi määruse nr 423/2007 V lisa I tabelis toodud juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetellu.

21 Põhjendus vastab peaaegu täielikult otsuses 2010/413 esitatud põhjendusele.

22 Otsusega 2010/644 vaadati otsuse 2010/413 II lisa läbi ja see asendati uuega.

23 Otsuse 2010/644 põhjendused 2–5 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Nõukogu vaatas täies ulatuses läbi otsuse 2010/413/ÜVJP II lisa esitatud loendi, milles on esitatud kõnealuse otsuse artikli 19 lõike 1 punktis b ja artikli 20 lõike 1 punktis b nimetatud isikud ja üksused. Seda tehes võttis nõukogu arvesse asjaomaste isikute esitatud märkusi.

(3) Nõukogu on teinud järelduse, et otsuse 2010/413/ÜVJP II lisa loetletud isikute ja üksuste suhtes, välja arvatud kaks üksust, tuleks jätkata nimetatud otsuses sätestatud piiravate erimeetmete kohaldamist.

(4) Nõukogu on samuti teinud järelduse, et loendisse kantud teatavaid üksusi käsitlevaid kandeid tuleks muuta.

(5) Otsuse 2010/413/ÜVJP artikli 19 lõike 1 punktis b ja artikli 20 lõike 1 punktis b nimetatud isikute ja üksuste loendit tuleks vastavalt ajakohastada”.

24 Otsusest 2010/644 tulenevas otsuse 2010/413 redaktsioonis on Kala Nafti nimi kirjas II lisa I tabelis toodud üksuste loetelu punktis 24. Teda puudutav põhjendus vastab täielikult otsuses 2010/413 esitatud põhjendusele.

25 Määrus nr 423/2007 tunnistati kehtetuks määrusega nr 961/2010, mis võeti vastu ELTL artikli 215 alusel.

26 Määruse nr 961/2010 põhjendused 1–3 ja 7 on sõnastatud järgmiselt:

„(1) 26. juulil 2010 kiitis nõukogu heaks otsuse 2010/413/ÜVJP, milles kinnitati Iraani Islamivabariigi [...] vastu suunatud piiravad meetmed, mida on võetud alates 2007. aastast, ning millega kehtestati täiendavad piiravad meetmed, mis tulenevad ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonist 1929 (2010), ja kaasnevad meetmed, nagu seda nõuti Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta avalduses.

(2) Kõnealused piiravad meetmed hõlmavad eelkõige [...] piiranguid Iraani nafta- ja gaasitööstuse jaoks olulise varustusega ja oluliste tehnoloogiatega kauplemisele ning sellistesse tööstustesse tehtavate investeringute piiranguid [...].

(3) Otsusega 2010/413/ÜVJP nähakse ette ka täiendavad isikute kategooriad, kelle rahalised vahendid ja majandusressursid külmutatakse, ning tehakse tehnilisi muudatusi teatavatesse muudesse kehtivatesse meetmetesse.

[...]

(7) Nafta- ja maagaasitööstuse võtmesektorites kasutatava olulise varustuse või tehnoloogia Iraanile müümise, tarnimise, üleandmise või ekspordi keelamise tõhusa rakendamise tagamiseks tuleks kehtestada sellise olulise varustuse ja tehnoloogia loetelu.”

27 Määruse nr 961/2010 artikli 8 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud järgmist:

„1. Keelatud on VI lisa loetletud olulise varustuse või tehnoloogia müümine, tarnimine, üleandmine või eksportimine otse või kaudselt Iraani isikule, üksusele või asutusele või kasutamiseks Iraanis.

2. VI lisa sisaldab olulist varustust ja tehnoloogiat, mida kasutatakse järgmistes Iraani nafta- ja gaasitööstuse võtmesektorites:

a) toornafta ja maagaasi leiukohtade uurimine;

b) toornafta ja maagaasi tootmine;

c) rafineerimine;

d) maagaasi veeldamine.”

28 Määruse nr 961/2010 artikkel 16 näeb eelkõige ette teatud isikutele, üksustele või asutustele kuuluvate või nende kontrolli all olevate rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise. Selle artikli lõikes 1 on mainitud julgeolekunõukogu poolt kindlaks määratud ning määruse VII lissasse kantud isikuid, üksusi ja asutusi.

29 Määruse nr 961/2010 artikli 16 lõige 2 sätestab:

„2. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad VIII lisa loetletud isikutele, üksustele ja asutustele või mis on nende valduses või kontrolli all. VIII lissasse on kantud [...] juriidilised ja füüsilised isikud, üksused ja asutused, kelle puhul on vastavalt [otsuse 2010/413] artikli 20 lõike 1 punktile b kindlaks tehtud, et nad:

a) osalevad Iraani tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast ohtlikus tuumaenergiaalases tegevuses või Iraani tuumarelva kandesüsteemide väljatöötamises, on sellega otseselt seotud või toetavad seda, sealhulgas keelatud kaupade ja tehnoloogia hankimises osalemise kaudu, või kuuluvad sellisele isikule, üksusele või asutusele või on tema kontrolli all, sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil, või tegutsevad tema nimel või tema juhendamisel;

[...]”.

30 Nõukogu kandis Kala Nafti nime määruse nr 961/2010 VIII lisa B jaos toodud juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetellu punkti 29 alla. Selle kande põhjendused on samasugused nagu otsuses 2010/413.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

31 Kala Naft esitas otsuse 2010/413 ja rakendusmääruse nr 668/2010 tühistamiseks hagi, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 20. oktoobril 2010.

32 Vastuseks Üldkohtu kirjalikule küsimusele esitatud 6. detsembri 2011. aasta seisukohtades laiendas Kala Naft oma nõuet ning palus Üldkohtul tühistada teda puudutavas osas ka otsus 2010/644 ja määrus nr 961/2010.

33 Kala Naft esitas üheksa väidet. Esimene väide oli, et otsuse 2010/413 artikkel 4 ja otsuse jõustumist käsitlev artikkel 28 on õigusvastased. Teine väide käsitles põhjendamiskohustuse rikkumist. Kolmanda väite kohaselt oli rikutud hageja kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Neljas väide käsitles proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Viienda väite kohaselt puudus nõukogul pädevus võtta vastu vaidlusalused õigusaktid. Kuues väide puudutas võimu kuritarvitamist. Seitsmenda väite kohaselt oli tuumarelva levikus osalemise mõiste tõlgendamisel rikutud õigusnormi. Kaheksas väide puudutas viga tema tegevusega seotud faktiliste asjaolude hindamisel. Täiendava võimalusena esitatud üheksas väide käsitles ilmselget kaalutlusviga ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist.

34 Üldkohtu istungil väitsid nõukogu ja Euroopa Komisjon, et Kala Nafti hagi on vastuvõetamatu, kuna selle aluseks on selle äriühingu põhiõiguste väidetav rikkumine.

35 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 39 asus Üldkohus seisukohale, et vastavalt ELTL artikli 275 esimesele lõigule „ei ole Üldkohus pädev arutama ja lahendama hagi, mille eesmärk on otsuse 2010/413 artikli 4 seaduslikkuse hindamine, ega järelkult ka tegema otsust esimese väite teise osa kohta”.

36 Lisaks lükkas Üldkohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi vaidluse sisuga seotud nõukogu ja komisjoni argumendi, et Kala Naftil ei ole võimalik viidata oma hagis põhiõiguste rikkumisele.

37 Seejärel lükkas Üldkohus tagasi viienda väite, et nõukogul puudus pädevus vaidlusaluste õigusaktide vastuvõtmiseks, ja kuuenda väite, et võimu on kuritarvitatud. Ta nõustus siiski esimese väite esimese osaga, mis käsitles otsuse 2010/413 jõustumist tagasiulatuvalt ja oli suunatud otsuse 2010/413 artikli 28 tühistamisele, ning lükkas ülejäänud osas väite kui tulemusetu tagasi.

- 38 Mis puudutab vaidlusaluste õigusaktide põhjendatust, siis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 lükkas Üldkohus põhjendamatusesse tõttu tagasi teise väite selles osas, mis käsitles nõukogu esitatud esimest ja teist põhjendust Kala Nafti kandmise kohta vaidlusaluste õigusaktide loeteludesse. Üldkohus nõustus teise väitega aga loeteludesse kandmise kolmandat põhjendust puudutavas osas ning tühistas vaidlusalused õigusaktid.
- 39 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97 asus Üldkohus seisukohale, et nõukogu ei ole süüstavatest asjaoludest esmakordsel teatamisel rikkunud Kala Nafti kaitseõigusi. Kohtuotsuse punktis 101 leidis Üldkohus, et nõukogu on kaitseõigusi siiski rikkunud, kuna ta ei vastanud toimikuga tutvumise taotlusele, mille Kala Naft õigeaegselt esitas. Kohtuotsuse punktis 105 otsustas Üldkohus, et Kala Nafti õigust esitada õigel ajal oma seisukoht ei ole rikutud. Võttes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 107 arvesse ka asjaolu, et nõukogu ei vastanud toimikumaterjalidega tutvumise taotlusele, mille Kala Naft oli esitanud enne kaebetähtaja möödumist, leidis Üldkohus, et sellega on rikutud Kala Nafti õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Seetõttu nõustus Üldkohus kolmanda väitega ning tühistas vaidlusalused õigusaktid Kala Nafti puudutavas osas.
- 40 Kuna nõukogu kinnitas, et tema toimik ei sisaldanud muid tõendeid ega andmeid peale nende, mida oli vaidlusaluste õigusaktide põhjendustes mainitud, pidas Üldkohus vastavalt menetlusökonoomia põhimõttele ja korrakohase õigusemõistmise huvides vajalikuks analüüsida seitsmendat ja kaheksandat väidet, mille kohaselt on tuumarelvade levikus osalemise mõiste tõlgendamisel rikutud õigusnormi ja Kala Nafti tegevusega seotud faktiliste asjaolude hindamisel on tehtud viga. Üldkohus nõustus seitsmenda väitega ja tühistas seetõttu vaidlusalused õigusaktid osas, mis puudutas esimest põhjendust selle äriühingu kandmise kohta vaidlusaluste õigusaktide loeteludesse. Lisaks järeldas Üldkohus, et nõukogu ei ole kande teises põhjenduses toodud väidete kohta tõendeid esitanud, mistõttu Üldkohus nõustus kaheksanda väitega ja tühistas vaidlusalused õigusaktid seda põhjendust puudutavas osas.
- 41 Neljandat ja üheksandat väidet Üldkohus ei analüüsinud.
- 42 Õiguskindluse kahjustamise vältimiseks otsustas Üldkohus säilitada otsusega 2010/644 muudetud otsuse 2010/413 toime seni, kuni Euroopa Kohus lahendab apellatsioonkaebuse. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 60 teise lõigu kohaselt on apellatsioonkaebusel peatav toime otsusele, millega Üldkohus tühistab määruse, antud juhul määruse nr 961/2010, kuni Euroopa Kohus teeb otsuse apellatsioonkaebuse kohta.

Poolte nõuded

- 43 Nõukogu palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
  - teha vaidluses lõplik kohtuotsus ja jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata Kala Nafti hagi vaidlusaluste aktide vastu või teise võimalusena jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
  - mõista nõukogu kohtukulud esimeses kohtuastmes ja apellatsioonimenetluses välja Kala Naftilt.
- 44 Kala Naft palub Euroopa Kohtul:
- jätta nõukogu apellatsioonkaebus rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja nõukogult.

45 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

- rahuldada nõukogu apellatsioonkaebus, kuna see on põhjendatud;
- mõista kohtukulud välja Kala Naftilt.

Apellatsioonkaebus

Esimene väide, et hagi vastuvõetavuse ja Kala Nafti teatavate väidete hindamisel on rikutud õigusnormi

46 Esimene väide käsitleb Kala Nafti teatavate väidete vastuvõetamatust. See väide puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 43–46, mis on sõnastatud järgmiselt:

„43 Kohtuistungil väitsid nõukogu ja komisjon, et [Kala Nafti] tuleb pidada valitsusorganisatsiooniks, mis tähendab, et ta on seotud Iraani riigiga ega saa tugineda kaitsele ja tagatistele, mis tulenevad põhiõigustest. Seetõttu on nad seisukohal, et põhiõiguste väidetavat rikkumist puudutavad hagi väited tuleb tunnistada vastuvõetamatuks.

44 Selle kohta olgu esiteks märgitud, et nõukogu ja komisjon ei eita [Kala Nafti] õigust nõuda [vaidlusaluste õigusaktide] tühistamist. Nad eitavad kõigest seda, et [Kala Naftile] kuuluvad teatavad õigused, millele ta tühistamisnõude põhjendamiseks tugineb.

45 Teiseks olgu märgitud, et küsimus, kas tühistamisväite põhjendamiseks viidatud õigus kuulub hagejale või mitte, ei seonu selle väite vastuvõetavusega, vaid põhjendatusega. Kuna nõukogu ja komisjoni argumendid, mis käsitlevad [Kala Nafti] valitsusväliseks organisatsiooniks olemist, on suunatud hagi osaliselt vastuvõetamatuks tunnistamisele, tuleb need järelikult tagasi lükata.

46 Kolmandaks olgu märgitud, et need argumendid esitati esmakordselt kohtuistungil, ilma et nõukogu või komisjon oleks viidanud sellele, et argumendid põhinevad faktilistel ja õiguslikel asjaoludel, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus. Kuna need argumendid puudutavad vaidluse sisu, siis on järelikult tegemist uue väitega Üldkohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 esimese lõigu mõttes, mistõttu tuleb need vastuvõetamatuks tunnistada.”

Poolte argumendid

47 Nõukogu väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta asus seisukohale, et küsimus, kas Kala Naft võis tugineda põhiõiguste rikkumise väitele, ei seonu selle väite vastuvõetavusega, vaid ainult selle põhjendatusega. Nõukogu leiab, et kui üksusel, mis kujutab endast valitsusorganisatsiooni 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 34 tähenduses, ei ole põhiõigust omandi kaitsele ega teisi põhiõigusi, ei ole tal staatust (*locus standi*), mis võimaldaks tugineda Üldkohtus nende õiguste väidetavale rikkumisele.

48 Nõukogu tunnistab, et institutsioonid esitasid selle vastuväite alles suulise menetluse käigus, kuid ta väidab, et hagi vastuvõetavuse tingimused kuuluvad avalikust huvist tulenevate asja läbivaatamist takistavate asjaolude hulka.

49 Komisjon toetab nõukogu argumente ja väidab, et riikidel ei ole põhiõigusi, kuid möönab, et riigid võivad tugineda menetluslikele õigustele või rahvusvahelisest õigusest tulenevatele õigustele.

Euroopa Kohtu hinnang

- 50 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 59 märkis, on Kala Nafti hagi esitatud ELTL artikli 275 teise lõigu alusel. Sellel äriühingul oli õigus vaidlustada liidu kohtus enda kandmine vaidlusaluste õigusaktide loetellu, sest see meede puudutas teda otseselt ja isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses. Seetõttu ei saanud tema põhjendatud huvi vaidlustada.
- 51 Järelikult oli Üldkohtul õigus, kui ta tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 45, et argumendid selle kohta, kas Kala Naftil on võimalik tugineda kaitsesele ja tagatistele, mis tulenevad põhiõigustest, ei seendu hagi ega väite vastuvõetavusega, vaid puudutavad vaidluse sisu.
- 52 Kuna need argumendid esitati esmakordselt kohtuistungil, ilma et nõukogu või komisjon oleks viidanud sellele, et argumendid põhinevad faktilistel ja õiguslikel asjaoludel, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus, siis ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 46, et tegemist on uue väitega Üldkohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 esimese lõigu mõttes, mistõttu tuleb need argumendid vastuvõetamatuks tunnistada.
- 53 Seega tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, et vaidlusaluste õigusaktide põhjendamise kohustuse rikkumise ja meetme põhjendatuse hindamisel on rikutud õigusnormi

- 54 Igas vaidlustatud õigusaktis oli esitatud kolm põhjendust, et õigustada piiravate meetmete kehtestamist Kala Nafti suhtes.
- 55 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 ei nõustunud Üldkohus puuduliku põhjendamise tõttu kolmanda põhjendusega:

„Seevastu kolmas põhjendus, mille kohaselt [Kala Naft] omab sidemeid ettevõtetega, mis on seotud Iraani tuumaprogrammiga, ei ole piisav, kuna see ei võimalda hagejal mõista, mis liiki suhteid milliste ettevõtetega talle tegelikult ette heidetakse, mistõttu ta ei saa kontrollida selle etteheite põhjendatust ega seda kuigivõrd täpselt vaidlustada.”

- 56 Kohtuotsuse punktides 113–119 leidis Üldkohus, et esimese põhjenduse puhul, mille kohaselt tarniti nafta- ja gaasisektorile seadmeid, mida võidakse kasutada Iraani tuumaprogrammis, oli tegemist õigusnormi rikkumisega tuumarelva levikus osalemise mõiste tõlgendamisel:

„113Nagu nähtub käesoleva otsuse punktist 77, ei ole nõukogu esitatud esimese põhjenduse aluseks hageja konkreetne tegu, millega ta osales tuumarelva levikus. Põhjenduse aluseks oli tõdemus, et hageja puhul esineb konkreetne tuumarelva levikus osalemise oht, kuna ta on National Iranian Oil Company kontserni keskne hankija.

114 Otsuse 2010/413 artikli 20 lõige 1 näeb ette selliste isikute ja üksuste rahaliste vahendite külmutamise, kes toetavad tuumarelva levikut. Samamoodi on määruse nr 423/2007 artikli 7 lõikes 2 ja määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 punktis a nimetatud muu hulgas üksusi, kes toetavad tuumarelva levikut.

115 Seadusandja kasutatud sõnastus viitab sellele, et piiravate meetmete võtmine üksuse suhtes tema poolt tuumarelva leviku toetamise tõttu eeldab, et see üksus on varem selle kriteeriumi kohaselt käitunud. Kui aga niisugust käitumist ei ole tegelikult olnud, siis ei piisa ainult ohust, et see üksus võib tulevikus tuumarelva levikut toetada.

116 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et nõukogu on rikkunud õigusnormi, kui ta andis vastupidise tõlgenduse otsuse 2010/413 artikli 20 lõikele 1, määruse nr 423/2007 artikli 7 lõikele 2 ja määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 punktile a.”

57 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 120–125 leidis Üldkohus, et loetelusse kandmise teises põhjenduses hindas nõukogu valesti Kala Nafti tegevusega seotud faktilisi asjaolusid:

„120[...] piirdub käesoleva väite analüüs nõukogu esitatud teise põhjendusega, mille kohaselt [Kala Naft] proovis hankida karastatud sulamist väravaid, mida kasutatakse ainult tuumatööstuses.

121 Selle kohta märgib hageja – vastupidi sellele, mida leidis nõukogu vaidlustatud aktide põhjenduses –, et tema hangitud väravaid ei kasutata ainult tuumatööstuses, vaid ka gaasi-, nafta- ja naftakeemiasektoris.

122 Nõukogu, keda toetab komisjon, ei pea hageja argumente põhjendatuks. Ta väidab, et hageja ei ole tõendanud, et ta ei ole kunagi proovinud hankida väravaid, mida kasutatakse ainult tuumatööstuses.

123 Vastavalt kohtupraktikale hõlmab sellise õigusakti seaduslikkuse kohtulik kontroll, millega üksuse suhtes on võetud piiravaid meetmeid, akti põhjendamiseks esitatud faktide ja asjaolude hindamist ning samuti selle hinnangu aluseks olevate tõendite ja teabe kontrollimist. Vaidlustamise korral peab nõukogu need esitama, et liidu kohus saaks neid kontrollida (vt selle kohta [Üldkohtu 14. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-390/08:] Bank Melli Iran vs. nõukogu, [EKL 2009, lk II-3967], punktid 37 ja 107).

124 Antud juhul ei ole nõukogu esitanud teise põhjenduse kohta mingit teavet või tõendeid peale vaidlustatud aktides esitatud põhjenduse. Nagu ta ka ise sisuliselt mõõnab, on ta tuginenud tõendamata väidetele, mille kohaselt hageja proovis hankida karastatud sulamist väravaid, mida kasutatakse ainult tuumatööstuses.”

Poolte argumendid

58 Nõukogu väidab esiteks, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta analüüsis vaidlusalustes õigusaktides toodud kolme põhjendust eraldi ja üksteisest lahutatult. Eelkõige leiab ta, et nafta- ja gaasisektorile seadmete tarnimist käsitlev esimene põhjendus on asjakohane seoses kolmanda põhjendusega, mis käsitleb sidemeid äriühingutega, kes on seotud Iraani tuumaprogrammiga.

59 Teiseks väidab nõukogu, et Üldkohus rikkus õigusnormi, sest ei võtnud teise ja kolmanda põhjenduse analüüsimisel nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et need tõendid põhinevad konfidentsiaalsetest allikatest pärineval teabel.

60 Kala Naft väidab esiteks, et see oli nõukogu ise, kes leidis, et vaidlusalustes õigusaktides toodud ükskõik missugusest põhjendusest piisab tema otsuste põhjendamiseks. Ta leiab, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui lükkas kolmanda põhjenduse tagasi, ning lisaks tuleb nõukogu väidet käsitada uue väitena ja seega vastuvõetamatuna.

61 Võttes üle Üldkohtu arutluskäigu, mis on toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 114 ja 115, väidab Kala Naft teiseks, et esimene põhjendus, mis on olemuselt vale, ei saa kaasa tuua kolmanda põhjenduse õigeks tunnistamist.

62 Kolmandaks väidab Kala Naft, et isegi kui tõlgendada neid kahte põhjendust koos, jääb see kolmas põhjendus segaseks, sest ei ole võimalik mõista, missuguseid äriühinguid ja sidemeid nõukogu silmas peab.

63 Tõendite osas väidab Kala Naft, et nõukogu tugines tõendite konfidentsiaalsusele alles kohtuistungil. Tegemist on seega uue väitega, mida Üldkohtu kodukorra artikli 48 lõige 2 keelab sellel kohtul analüüsida.

Euroopa Kohtu hinnang

64 Selle väitega kinnitab nõukogu sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi esiteks siis, kui ta leidis, et vaidlusalustes õigusaktides toodud põhjendused on ebapiisavad, ja teiseks siis, kui ta otsustas, et nõukogul ei olnud alust võtta vaidlusaluseid õigusakte vastu Kala Nafti suhtes, sest ükski neis aktides toodud kolmest põhjendusest ei saa õigustada tema suhtes nende meetmete võtmist.

65 Olgu meenutatud, et liidu kohtud peavad vastavalt neile aluslepinguga antud pädevustele tagama põhimõtteliselt täieliku kontrolli kõigi liidu õigusaktide seaduslikkuse üle põhiõiguste seisukohast, mis moodustavad liidu õiguskorra lahutamatu osa. See nõue on sõnaselgelt sätestatud ELTL artikli 275 teises lõigus (vt 18. juuli 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P: komisjon jt vs. Kadi, edaspidi „kohtuotsus Kadi II”, punkt 97).

66 Nende põhiõiguste hulka kuuluvad muu hulgas kaitseõiguste tagamine ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 98).

67 Neist kahest esimene õigus, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikli 41 lõikes 2, kätkeb endas õigust olla ära kuulatud ja õigust tutvuda toimikuga, võttes arvesse konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 99).

68 Neist põhiõigustest teine õigus, mis on sätestatud harta artiklis 47, nõuab, et puudutatud isik saaks tutvuda tema suhtes tehtud otsuse põhjendustega, lugedes kas otsust ennast või saades oma sellekohase taotluse põhjal teada selle põhjendused, kusjuures pädev kohus võib asjaomaselt ametiasutuselt nõuda kõnealuste põhjenduste teatavakstegemist, et võimaldada puudutatud isikul kaitsta oma õigusi parimates võimalikes tingimustes ja otsustada täielikult informeerituna, kas on tarvis pöörduda pädevasse kohtusse, ning võimaldada kohtul täiel määral kontrollida käsitletava otsuse seaduslikkust (vt 4. juuni 2013. aasta otsus kohtuasjas C-300/11: ZZ, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika, ning kohtuotsus Kadi II, punkt 100).

69 Harta artikli 52 lõige 1 lubab siiski hartas sätestatud õiguste teostamise piiramist, tingimusel et piirang arvestab asjassepuutuva põhiõiguse olemust ning on proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt vajalik ja vastab tegelikult liidu tunnustatud üldise huvi eesmärkidele (vt eespool viidatud kohtuotsused ZZ, punkt 51, ja Kadi II, punkt 101).

70 Pealegi tuleb kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumise olemasolu analüüsida iga juhtumi konkreetsete asjaolude alusel (vt selle kohta 25. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-110/10 P: Solvay vs. komisjon, EKL 2011, lk I-10439, punkt 63), eelkõige asjassepuutuva õigusakti laadi, selle vastuvõtmise konteksti ja asjaomast valdkonda reguleerivate õigusnormide põhjal (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 102; vt selle kohta veel seoses põhjendamiskohustusega 15. novembri 2012. aasta otsused liidetud kohtuasjades C-539/10 P ja C-550/10 P: Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa, punktid 139 ja 140, ning kohtuasjas C-417/11 P: nõukogu vs. Bamba, punkt 53).

71 Eeskätt on huve kahjustav akt piisavalt põhjendatud, kui see on tehtud puudutatud isikule teadaolevas kontekstis, mis võimaldab tal tema suhtes võetud meetme ulatust mõista (eespool viidatud kohtuotsus nõukogu vs. Bamba, punkt 54).

- 72 Piiravad meetmed kehtestanud otsuse seaduslikkuse kontrolli kohta on Euroopa Kohus otsustanud, et arvestades kõnealuste meetmete ennetavat olemust, kui liidu kohus leiab, et vähemalt üks märgitud põhjendustest on piisavalt täpne ja konkreetne, on tõendatud ja kujutab juba iseenesest piisavat alust sellele otsusele, siis asjaolu, et teised põhjendused seda ei ole, ei saa õigustada nimetatud otsuse tühistamist (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 130).
- 73 Harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus nõuab samuti, et liidu kohus kontrolliks, kas otsus, mis puudutab asjaomast isikut või üksust isiklikult, põhineb arvestataval faktilisel alusel. See hõlmab selle otsuse aluseks olevates põhjendustes väidetud asjaolude kontrollimist, nii et kohtulik kontroll ei ole piiratud esitatud põhjuste abstraktse tõenäosuse hindamisega, vaid see käsitleb küsimust, kas need põhjused või vähemalt üks neist, mida on peetud iseenesest selle otsuse argumenteerimiseks piisavaks, on tõendatud (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 119).
- 74 Selleks et käesolevas asjas hinnata, kas Üldkohus kontrollis vaidlusaluste õigusaktide põhjendusi ja põhjendatust õiguspäraselt, tuleb kõigepealt analüüsida seda, kuidas Üldkohus tegi kindlaks kohaldatavate aktide üldreeglid ning tõlgendas neid, enne kui asuda üksikasjalikumalt analüüsima seda, kuidas ta kontrollis vaidlusaluste õigusaktide põhjendusi ja põhjendatust.
- 75 Selle kohta ei nähtu vaidlustatud kohtuotsuse ühestki punktist, et Üldkohus oleks arvesse võtnud liidu õiguse arengut pärast julgeolekunõukogu resolutsiooni 1929 (2010).
- 76 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 113 ja 114 nähtuvalt tingis tõlgendus, mille Üldkohus andis liidu õigusele, otsuse seose otsimise Kala Nafti ja tuumarelvade leviku vahel, kuigi otsusest 2010/413 ja määrusest nr 961/2010 tuleneb sõnaselgelt, et Iraani nafta- ja gaasitööstuse suhtes võib võtta piiravaid meetmeid, eriti kui see osaleb keelatud kaupade ja tehnoloogia hankimises, kuna liidu seadusandja on kohaldatavate aktide üldreeglites teinud kindlaks seose niisuguste kaupade ja tehnoloogia ning tuumarelvade leviku vahel.
- 77 Nimelt keelab määruse nr 961/2010 artikli 8 lõige 1 määruse VI lisa loetletud olulise varustuse või tehnoloogia müümise, tarnimise, üleandmise või eksportimise otse või kaudselt Iraani isikule, üksusele või asutusele või kasutamiseks Iraanis. Määruse artikli 8 lõike 2 kohaselt sisaldab VI lisa olulist varustust ja tehnoloogiat, mida kasutatakse Iraani nafta- ja gaasitööstuse võtmesektorites. Nendest sätetest nähtuvalt hõlmab määruse artikli 16 lõike 2 tähenduses mõiste „keelatud kaupade ja tehnoloogia hankimine” olulise varustuse või tehnoloogia, mida kasutatakse Iraani nafta- ja gaasitööstuse võtmesektorites.
- 78 Lisaks ilmneb, et kui vaidlustatud kohtuotsuse punktis 11 tsiteeritakse mainitud artikli 16 lõiget 2 ja kui sellele viidatakse vaidlustatud kohtuotsuse punktis 114, ei mainita sätte seda osa, mille kohaselt on piiravad meetmed suunatud nende vastu, kes osalevad Iraani Islamivabariigi tuumaenergiaalases tegevuses, on sellega otseselt seotud või toetavad seda, „sealhulgas keelatud kaupade ja tehnoloogia hankimises osalemise kaudu”.
- 79 Rakendusmääruse nr 668/2010 kohta olgu märgitud, et sellega rakendati määruse nr 423/2007 artikli 7 lõige 2, mis erinevalt määruse nr 961/2010 artikli 16 lõikest 2 ei pea sõnaselgelt silmas keelatud kaupade ja tehnoloogia hankimist.
- 80 Määruse nr 423/2007 artikli 7 lõikes 2 on aga mainitud Iraani massihävitusrelvade leviku tõkestamise seisukohast tundlikus tuumaenergiaalases tegevuses osalemist, sellega otsest seotust või selle toetamist. Tuleb tõdeda, et mõiste „toetamine” väljendab väiksemat seost Iraani tuumaenergiaalase tegevusega kui mõisted „osalemine” ja „otsene seotus” ning võib hõlmata nafta- ja gaasitööstusega seotud kaupade ja tehnoloogia hankimist või tarnimist.

- 81 Niisugust tõlgendust toetab asjaolu, et pärast määruse nr 423/2007 vastuvõtmist võeti vastu julgeolekunõukogu resolutsioon 1929 (2010), Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta avaldus ja otsus 2010/413, mis mainivad energiasektori tulusid ning nafta- ja gaasitööstusele mõeldud materjaliga seotud ohtu.
- 82 Nimelt on julgeolekunõukogu resolutsioonis 1929 (2010), millele otsuse 2010/413 põhjendus 22 viitab, mainitud võimalikku seost Iraani Islamivabariigi energiasektorist saadud tulude ja Iraanis tuumarelava leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevuse rahastamise vahel ning asjaolu, et naftakeemiatööstuse keemilistes protsessides kasutatavatel seadmetel ja materjalidel on palju ühist seadmete ja materjalidega, mis on vajalikud tuumkütuse tsükli teatud tundlike tegevuste läbiviimiseks. Peale selle leidis Euroopa Ülemkogu oma 17. juuni 2010. aasta avalduses, et võetavad uued meetmed peavad olema eeskätt suunatud nafta- ja gaasitööstuse võtmesektoritele, sh uute investeeringute, tehnilise abi ja kõnealuse valdkonnaga seotud tehnoloogia, seadmete ja teenuste siirde keelamisele.
- 83 Pidades silmas seda julgeolekunõukogu resolutsiooni (16. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-548/09 P: Bank Melli Iran vs. nõukogu, EKL 2011, lk I-11381, punkt 104 ja seal viidatud kohtupraktika), Euroopa Ülemkogu avaldust ja otsust 2010/413, mis mainivad energiasektori tulusid ning nafta- ja gaasitööstusele mõeldud materjaliga seotud ohtu, tuleb rakendusmäärusega nr 668/2010 kehtestatud piirava meetme seaduslikkuse hindamiseks tõlgendada määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 nii, et nafta- ja gaasitööstusele mõeldud olulise varustuse ja tehnoloogia turustamist võib pidada Iraani Islamivabariigi tuumaenergiaalase tegevuse toetamiseks.
- 84 Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 113–115, et üksuse suhtes piiravate meetmete võtmise eelduseks on see, et üksus oleks varem tegelikult toime pannud keelatud teo, kuna ei piisa ainult ohust, et see üksus võib tulevikus sellise teo toime panna.
- 85 Vaidlusaluste õigusaktide sätted, mis näevad ette rahaliste vahendite külmutamise, on sõnastatud üldiselt („osalevad [...], on sellega otseselt seotud või toetavad seda”) ega viita tegudele enne rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist. Sellest tuleneb, et isegi kui need sätted on suunatud konkreetse üksuse vastu, võib viitamine selle üksuse põhikirjalisele eesmärgile olla piisav, et õigustada piiravate meetmete võtmist.
- 86 Seejärel tuleb analüüsida, kas vaidlusalustes õigusaktides märgitud põhjused on piisavalt täpsed ja konkreetsed, ning vajaduse korral, võttes arvesse esitatud teavet, kas konkreetsele põhjusele vastavate faktiliste asjaolude tegelik esinemine on tõendatud (vt kohtuotsus Kadi II, punkt 136).
- 87 Mis puudutab vaidlusaluste õigusaktide esimest põhjendust, et Kala Naft tarnib nafta- ja gaasisektorile seadmeid, mida võidakse kasutada Iraani tuumaprogrammis, siis järeldas Üldkohus õigesti, et see oli piisavalt täpne ja konkreetne, et võimaldada Kala Naftil kontrollida vaidlusaluste õigusaktide põhjendatust ja kaitsta ennast Üldkohtus ning Üldkohtul teostada kontrolli.
- 88 Mis puudutab meetme põhjendatust ja konkreetsemalt esimeses põhjenduses mainitud faktiliste asjaolude tegelikku esinemist, siis tuleb tõdeda, et vastavalt määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktile a, otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktile b ja määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 punktile a, mida tõlgendatakse julgeolekunõukogu resolutsiooni 1929 (2010) ja Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta avaldust silmas pidades, oli nõukogul õigus asuda seisukohale, et Kala Nafti suhtes võib võtta meetmeid, kuna ta tarnib nafta- ja gaasisektorile seadmeid, mida võidakse kasutada Iraani tuumaprogrammis.
- 89 Piisab, kui meenutada, et Kala Naft on NIOC kontserni keskne hankija. Nii on kirjas selle äriühingu põhikirjas ning ta ei ole seda vaidlustanud. Kala Naft ise märgib Üldkohtule esitatud hagiavalduse punktis 27, et tema töömeetoditest nähtub selgelt tema eesmärk tegutseda üksnes nafta, gaasi ja naftakeemia valdkonnas.

- 90 Vaidlusaluste õigusaktide teisele põhjendusele esitatud vastuväidetega seoses märgib Kala Naft Üldkohtule esitatud hagiavalduse punktides 63, 64 ja 118 veel lisaks, et ta osaleb pidevalt NIOC-le või selle tütaretevõtjatele karastatud sulamist värvavate hankimises. Niisuguse rolli tõttu NIOC kontsernis, millest paratamatult johtus suurte kaubakoguste ostmine NIOC kontserni ettevõtjate jaoks, võis nõukogu järeldada, et Kala Naft osales otsuse 2010/413 artikli 4 ja artikli 20 lõike 1 punkti b ning määruse nr 961/2010 artikli 8 lõigete 1 ja 2 ning artikli 16 lõike 2 punkti a mõttes keelatud kaupade ja tehnoloogia hankimises, eelkõige nafta- ja gaasisektorile selliste seadmete hankimises, mida võidakse kasutada Iraani tuumaprogrammis, nagu on märgitud vaidlusaluste õigusaktide põhjendustes.
- 91 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et esimeses põhjenduses väidetud faktilised asjaolud on piisavalt tõendatud ja juba esimene põhjendus üksi õigustas vaidlusaluste õigusaktide loeteludesse kandmist. Võttes arvesse käesoleva otsuse punktis 72 märgitud, ei ole vaja kontrollida vaidlusaluste õigusaktide teise ja kolmanda põhjenduse piisavat täpsust ja konkreetsust ega kontrollida, kas need põhjendused olid tõendatud ja kas need võisid juba iseenesest kujutada piisavat alust vaidlusalustele õigusaktidele.
- 92 Kuigi andmed, mis õigustasid loeteludesse kandmise põhjendatust, ilmsid liidu kohtus toimunud menetluse käigus esitatud dokumentidest, mitte asjakohaste andmetega tõendatud terviklikust ja sõnaselgest põhjendusest, ei mõjuta see kõnesolevate õigusaktide seaduslikkust, kuna Kala Naftil oli võimalik põhjendust mõista ning asjakohane teave nagu selle äriühingu põhikiri oli talle tuttav.
- 93 Arvestades Üldkohtu poolseid õigusnormi rikkumisi tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada.

Üldkohtule esitatud hagi

- 94 Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral kas teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.
- 95 Vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise järel tuleb kohtul, kuhu on pöördutud, teha uus otsus Kala Nafti esitatud tühistamishagi kohta.
- 96 Käesolevas asjas on täidetud tingimused, et Euroopa Kohus lahendaks ise vaidluse. Argumendid, mida pooled esitasid Üldkohtule, on toodud menetlusedokumentides, mida vahetati Euroopa Kohtus toimunud kirjaliku menetluse käigus. Pooled on lisaks saanud menetlusedokumentide selles osas, mis käsitleb apellatsioonkaebuse rahuldamise võimalust, esitada Euroopa Kohtule uuesti oma seisukoha nende argumentide ja Üldkohtu antud vastuse kohta.

Esimene väide

- 97 Kala Naft väidab, et otsus 2010/413 on õigusvastane, kuna selle artiklis 28 on sätestatud, et otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval, mis oli varasem kui selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kuupäev. Muu hulgas väidab ta, et otsuse 2010/413 artiklis 4 on sätestatud keelud, mille ulatus ei ole piisavalt täpselt kindlaks määratud. Otsuse 2010/413 artiklitega 4 ja 28 nende koostoimes on kehtestatud keeld, mille rikkumise eest näevad liikmesriikide õigusaktid ette karistusõiguslikud sanktsioonid ja mille ulatust ei ole neil, keda keeld puudutab, võimalik kindlaks teha.
- 98 Euroopa Kohtus ei ole pooled selle väite osas seisukohta võtnud.
- 99 Samadel põhjustel, mis on välja toodud Üldkohtu otsuse punktides 36–38, tuleb asuda seisukohale, et vastavalt ELTL artikli 275 esimesele lõigule ei ole Üldkohus pädev arutama ja lahendama hagi, mille eesmärk on otsuse 2010/413 artikli 4 seaduslikkuse hindamine.

100 Kuna artikli 28 seaduslikkuse vaidlustamine on seotud artikli 4 seaduslikkusega, ei ole Kala Nafti väitele vaja vastata.

Teine väide, et rikutud on põhjendamiskohustust

101 Kala Naft väidab, et nõukogu ei ole vaidlusaluseid õigusakte õiguslikult piisavalt põhjendanud, mistõttu ta ei tea, milliseid asjaolusid talle ette heidetakse, ega saa nende põhjendatust kontrollida või vaidlustada.

102 Käesoleva otsuse punktides 72 ja 87 selgitatud põhjustel tuleb see väide tagasi lükata.

Kolmas väide, et rikutud on Kala Nafti kaitseõigusi ja tema õigust tõhusale kohtulikule kaitsele

103 Kala Naft väidab oma kolmandas väites, et otsuse 2010/413 ja rakendusmääruse nr 668/2010 vastuvõtmisega on nõukogu rikkunud tema kaitseõigusi, mis tähendab ühtlasi tema õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumist.

104 Üldkohtu otsuse punktides 94–104 toodud põhjustel tuleb asuda seisukohale, et Kala Nafti õigust esitada õigel ajal oma seisukoht ei ole rikutud.

105 Kala Nafti vastu esitatud põhjenduste tegelikkust tõendavate asjaolude osas piisab tõdemisest, et NIOC kontserni keskse hankijana toimimise ülesanne, mida ta täidab, nähtub nii tema põhikirjast kui ka tema koostatud dokumentidest. Seetõttu ei pidanud nõukogu esitama Kala Nafti tegevuse kohta muid tõendeid.

106 Seoses katsega hankida materjali, mida kasutatakse ainult tuumatööstuses, tuleb tõdeda, et Kala Nafti kaitseõiguste võimalik rikkumine ei oma tähendust vaidluse lahendamisel, sest Kala Nafti vaidlusaluste õigusaktide loeteludesse kandmise esimene põhjendus juba iseenesest õigustab tema loeteludesse kandmist, nagu käesoleva otsuse punktis 91 tõdetud.

Viies väide, et nõukogul puudus pädevus vaidlusaluste õigusaktide vastuvõtmiseks

107 Kala Naft väidab, et nõukogu ei olnud pädev vaidlusaluseid õigusakte vastu võtma. Kala Naft väidab, et nende aktide õiguslik alus oli Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta avaldus, kuid see näeb ette vaid julgeolekunõukogu resolutsiooni 1929 (2010) rakendamist nõukogu poolt ja kaasnevate meetmete võtmist, aga mitte iseseisvaid rahaliste vahendite külmutamise meetmeid. Lisaks ei sisaldanud resolutsioon 1929 (2010) meetmeid Iraani nafta- ja gaasitööstuse või Kala Nafti kohta. Kala Naft järeldab sellest, et nõukogu ei olnud pädev võtma tema suhtes piiravaid meetmeid Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta avalduse alusel.

108 Selle kohta olgu märgitud, et kuigi neid peab vaidlusaluste õigusaktide tõlgendamisel arvesse võtma, ei saa julgeolekunõukogu resolutsioon 1929 (2010) ega Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta avaldus olla nende õiguslikuks aluseks.

109 Tuleb tõdeda, et otsuste 2010/413 ja 2010/644 aluseks on ELL artikkel 29, rakendusmääruse nr 668/2010 aluseks on ELTL artikli 291 lõige 2 ja määrus nr 423/2007 ning määruse nr 961/2010 aluseks on ELTL artikkel 215. Need aluslepingute sätted andsid nõukogule pädevuse võtta vastu vaidlusalused õigusaktid, mis sisaldasid iseseisvaid, julgeolekunõukogu soovitatust erinevaid piiravaid meetmeid.

110 Järelikult ei ole väide põhjendatud.

Kuues väide, et võimu on kuritarvitatud

- 111 Kala Naft väidab, et nõukogu on võimu kuritarvitanud. Ta väidab, et nõukogu võttis tema suhtes piiravad meetmed, ilma et nõukogul oleks olnud tõendeid tema osalemise kohta tuumarelva levikus ja ilma et nõukogu oleks järginud tema menetluslikke õigusi. Kala Nafti arvates viitavad need asjaolud sellele, et nõukogu tõepoolest soovis kuritarvitada tuumarelva levikuga seonduvat piiravate meetmete süsteemi, et kahjustada Iraani nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstust.
- 112 Seoses sellega piisab märkimisest, et nagu käesoleva otsuse punktides 76–83 meenutatud, olid vaidlusalused õigusaktid suunatud Iraani nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstuse vastu seetõttu, et nimetatud tööstusvaldkond kätkes endas tuumarelva leviku ohtu nii selle sektori toodetud tulu tõttu kui ka seetõttu, et selles kasutatavatel seadmetel ja materjalidel on palju ühist seadmete ja materjalidega, mis on vajalikud tuumakütuse tsükli teatud tundlike tegevuste läbiviimiseks.
- 113 Järelikult ei ole väide põhjendatud.

Seitsmes väide, et tuumarelva levikus osalemise mõiste tõlgendamisel on rikutud õigusnormi

- 114 Kala Naft väidab, et nõukogu on rikkunud õigusnormi, kui ta tugines tema nime kandmisel vaidlusaluste õigusaktide loetelusse esimesele põhjendusele, mille kohaselt tarnib Kala Naft nafta- ja gaasisektorile seadmeid, mida võidakse kasutada Iraani tuumaprogrammis. See asjaolu üksi ei õigusta piiravate meetmete võtmist.
- 115 Nagu nähtub käesoleva otsuse punktides 87–90, oli Kala Nafti tegevus nafta- ja gaasisektoris, mida tõendas selle äriühingu põhikiri, piiravate meetmete võtmise õigustamiseks piisav.
- 116 Seitsmes väide ei ole seega põhjendatud.

Kaheksas väide, et Kala Nafti tegevusega seotud faktiliste asjaolude hindamisel on tehtud viga

- 117 Kala Naft eitab tuumaprogrammiga seotud seadmete tarnimist. Ta väidab, et tema tegevus NIOC kontserni keskse hankijana ei hõlma tarnetegevust.
- 118 Tuleb tõdeda, et sõna „tarnib” kirjeldab Kala Nafti tegevust õiguslikult piisavalt, nii et see õigustab tema kandmist loetelusse ja võimaldab tal mõista selle põhjust.

Neljas ja üheksas väide, mis käsitlevad proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist

- 119 Kala Naft vaidlustab üldise huvi eesmärgi, mis võiks õigustada omandi kasutamise ja ettevõtlusvabaduse piiranguid, kuna ei julgeolekunõukogu ega Euroopa Ülemkogu ei näinud ette nafta- ja gaasisektorit puudutavate meetmete võtmist. Isegi kui niisugune eesmärk oleks tõepoolest olemas, ei ole siiski järgitud mõistlikku proportsionaalset suhet kasutatud vahendite ja taotletud eesmärgi vahel.
- 120 Kuivõrd Kala Naft vaidlustab tema loeteludesse kandmise aluseks olnud üldreeglite proportsionaalsuse, siis olgu meenutatud, et proportsionaalsuse põhimõttest kinnipidamise kohtuliku kontrolliga seoses on Euroopa Kohus otsustanud, et liidu seadusandjal on ulatuslik kaalutusõigus valdkondades, mis eeldavad poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid ning milles seadusandja peab andma keerulisi hinnanguid. Kohus järeldas, et nendes valdkondades võetud meetet võib pidada ebaseaduslikuks ainult siis, kui see on pädeva institutsiooni taotletava eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt sobimatu (vt 1. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-266/05 P: Sison vs. nõukogu, EKL 2007, lk I-1233, punkt 33).

- 121 Veel olgu meenutatud, et Kala Nafti nimetatud põhiõigused ei ole absoluutsed õigused ning nende teostamisele võidakse kehtestada piiranguid, mis on õigustatud liidu taotletavate üldise huvi eesmärkidega (vt eespool viidatud kohtuotsus Bank Melli Iran vs. nõukogu, punkt 113).
- 122 See kehtib omandiõiguse ja ettevõtlusvabaduse puhul. Järelikult võib kehtestada piiranguid õigusele kutsealal vabalt tegutseda, samamoodi nagu omandiõiguse kasutamisele, tingimusel et need piirangud tegelikult vastavad taotletavatele üldise huvi eesmärkidele ega kujuta selle eesmärgi seisukohast liigset ja lubamatut sekkumist, mis kahjustaks sel moel tagatud õiguste sisu (vt eespool viidatud kohtuotsus Bank Melli Iran vs. nõukogu, punkt 114).
- 123 Konkreetselt ettevõtlusvabadusega seoses on Euroopa Kohus muu hulgas otsustanud, et arvestades harta artikli 16 sõnastust, mis eristub harta II jaotises sätestatud muude põhivabaduste sõnastusest, kuid on samas sarnane harta IV jaotise teatud sätete sõnastusega, võib ettevõtlusvabaduse suhtes olla lubatud lai valik avaliku võimu sekkumisi, millega võidakse üldistes huvides kehtestada piirangud majandustegevusele (vt 22. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-283/11: Sky Österreich, punkt 46).
- 124 Siinkohal tuleb märkida, et vaidlusaluste õigusaktide eesmärk on tõkestada tuumarelvade levikut ning avaldada Iraani Islamivabariigile survet, et ta lõpetaks kõnealuse tegevuse. See eesmärk kuulub rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamiseks tehtavate pingutuste üldisemasse raamistikku ning on järelikult õiguspärane (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Bank Melli Iran vs. nõukogu, punkt 115).
- 125 Pealegi vastupidi sellele, mida väidab Kala Naft, viitas julgeolekunõukogu oma resolutsiooni 1929 (2010) põhjenduses 17 naftakeemiatööstusega seotud ohtudele ning Euroopa Ülemkogu kutsus oma 17. juuni 2010. aasta avalduses välisasjade nõukogu üles võtma meetmeid gaasi- ja naftatööstuse sektoris.
- 126 Meetmete proportsionaalsuse osas olgu meenutatud IAEA aruandeid, julgeolekunõukogu arvukaid resolutsioone ning erinevaid liidu meetmeid. Piiravad meetmed, mida on võtnud nii julgeolekunõukogu kui ka liit, on astmelised ning õigustatud seetõttu, et varasemad meetmed ei ole andnud tulemusi. Lähtuvalt niisugusest toimimisviisist, mis põhineb õiguste astmelisel riivel sõltuvalt meetmete tõhususest, on meetmete proportsionaalsus tuvastatud.
- 127 Järelikult ei ole väited põhjendatud.
- 128 Kuna kõik väited on tagasi lükatud, tuleb apellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 129 Kodukorra artikli 184 lõige 2 sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotamise. Kodukorra artikli 138 lõikes 1, mida artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on sätestatud, et kohtuvaidluse kaotanud pool on kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.
- 130 Kuna nõukogu apellatsioonkaebus on rahuldatud ja Kala Nafti hagi vaidlusaluste õigusaktide tühistamiseks on rahuldamata jäetud, siis mõistetakse nõukogu kohtukulud mõlemas kohtuastmes vastavalt nõukogu nõudele välja Kala Naftilt, kes kannab ühtlasi ise oma kohtukulud.
- 131 Menetlusse astunud komisjon kannab ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 25. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas T-509/10: Manufacturing Support & Procurement Kala Naft vs. nõukogu.**
- 2. Jätta Manufacturing Support & Procurement Kala Naft Co., Tehrani tühistamishagi rahuldamata.**
- 3. Jätta Manufacturing Support & Procurement Kala Naft Co., Tehrani kohtukulud tema enda kanda ning mõista talt välja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsioonimenetluses.**
- 4. Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsioonimenetluses tema enda kanda.**

Allkirjad